

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 11 lutego 2022 r.

FB.III.431.1.2022.AP

**Pani
Małgorzata Domagalik-Hecht
Prezes Fundacji
Jakuba Błaszczykowskiego
„Ludzki Gest”
ul. Oleska 102
45-231 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Fundacja Jakuba Błaszczykowskiego „Ludzki Gest”, ul. Oleska 102, 45-231 Opole (dalej: Fundacja).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ (dalej: ustawa).
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość prowadzenia przez organizacje pożytku publicznego działalności odpłatnej pożytku publicznego,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 19 do 28 stycznia 2022 r.
- 7) Skład zespołu kontrolującego:
Agnieszka Lubasińska - kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu - kierownik zespołu kontrolnego,
Agnieszka Pusz - inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:
Małgorzata Domagalik-Hecht - Prezes Zarządu Fundacji, stanowisko sprawuje od 30 grudnia 2014 r.
- 9) Kontrolę wpisano do zeszytu kontroli prowadzonego w jednostce pod poz. nr 1.

¹ Dz. U. 2020 poz. 1057 z późn. zm.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym dnia 1 lutego 2022 r. przez członka Rady Nadzorczej na podstawie pełnomocnictwa z 28 stycznia 2022 r. wystawionego przez członka Zarządu Pana xxx. Do ustaleń zawartych w protokole nie wniesiono wyjaśnień ani zastrzeżeń.

Działalność Fundacji w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Podczas kontroli stwierdzono, że dokonano rachunkowego wyodrębnienia w ewidencji księgowej przychodów i kosztów w ramach działalności odpłatnej, nie przekroczono przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej, co wpłynęło na pozytywną ocenę. Natomiast nieprawidłowości polegały na:

- zakwalifikowaniu zorganizowanego wydarzenia do działalności odpłatnej zamiast do gospodarczej,
- braku w polityce rachunkowości aktualnych podstaw prawnych oraz klasyfikacji zdarzeń,
- braku stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz braku podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania,
- ujęciu przychodu dotyczącego 2019 roku w księgach rachunkowych roku 2020.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego.

1. Prawne aspekty funkcjonowania Fundacji.

1.1. Ustalenia ogólne.

Fundacja została ustanowiona przez Jakuba Błaszczkowskiego –zwanego Fundatorem, aktem notarialnym z 30 grudnia 2014 r., Rep. A. nr 2911/2014. Fundację wpisano od 13 stycznia 2015 r. do Rejestru Stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000538628 i posiada status organizacji pożytku publicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 8-12]

Fundacja działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach²,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,³
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴,
- statutu Fundacji uwzględniającego zmiany z 20 lutego 2018 r.

Fundacja otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP: 7453088190 oraz REGON: 360545404 automatycznie z datą wpisu do KRS. Nadzór nad działalnością Fundacji sprawuje Minister Sportu.

Terenem działania Fundacji jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym w zakresie niezbędnym do realizacji celów może ona prowadzić działalność także poza jej granicami. Siedzibą Fundacji jest miasto Opole.

² Dz. U. 2020 poz. 2167 z późn zm.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.

Na podstawie wpisu do KRS z 18 stycznia 2022 r. w dziale 1, rubryka 3 ustalono, że Fundacja nie prowadzi oddziałów terenowych.

Zgodnie z § 7 statutu głównym celem Fundacji jest kształtowanie pożądanych postaw wśród dzieci i młodzieży poprzez wspieranie ich rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem kultury fizycznej.

[Dowód: akta kontroli str.13-30]

1.2. Spełnienie wymogów uprawniających Fundację do otrzymania statusu organizacji pożytku publicznego.

Fundacja prowadzi na podstawie statutu działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie (art. 4 ust. 1 pkt 1, 3, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 26, 27, 30, 31, 32, 33 ustawy).

Fundacja zgodnie z § 8 statutu realizuje swoje cele poprzez m.in.:

- prowadzenie działań wspierających rozwój i kształtujących pożądane postawy wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- organizowanie wyjazdów: wypoczynkowych, wychowawczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i innych,
- organizację imprez i wydarzeń m.in. sportowych o charakterze promocyjnym, informacyjnym, w ramach kampanii społecznych, plenerowych, masowych, publicznych i innych,
- organizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży,
- organizowanie i finansowanie spotkań, warsztatów, szkoleń i wykładów, akcji społecznych, seminariów, sympozjów, dyskusji, konferencji, odczytów, konkursów, festiwali, giełd, targów, pokazów, pikników, zjazdów i innych wydarzeń,
- wszechstronne wsparcie dla osób niepełnosprawnych,
- oferowanie pomocy rzeczowej i finansowej osobom znajdującym się w potrzebie,
- upowszechnienie idei wolontariatu.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego powinien być obowiązkowo określony w statucie lub w innym akcie wewnętrznym, co zostało prawidłowo ujęte w § 17 ust. 1-2 statutu Fundacji.

Według zapisów działu II rozdziału 4 rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za 2020 rok Fundacja nie prowadziła działalności odpłatnej pożytku publicznego, natomiast według wpisu w rozdziale 5 Fundacja prowadziła działalność gospodarczą. Ponadto na podstawie KRS ustalono, że jednostka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców.

Kontrolującym zostały przedstawione oświadczenia Zarządu Fundacji z 29 grudnia 2017 r. wskazujące, że działalność gospodarcza jest działalnością dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego oraz że cały dochód (nadwyżka przychodów nad kosztami) organizacji jest przekazywany na działalność pożytku publicznego. Tym samym został spełniony warunek art. 20 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str.31-32]

1.3. Organami Fundacji są:

- Rada Nadzorcza Fundacji,
- Zarząd Fundacji.

1.3.1. Rada Nadzorcza Fundacji.

Na podstawie zapisu § 21 statutu Rada Nadzorcza Fundacji jest organem stanowiącym, kontrolnym i opiniującym Fundacji. Do jej zadań należy m.in.:

- powoływanie i odwoływanie Prezesa i członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o zatrudnieniu członków Zarządu i ustalanie ich wynagrodzenia,
- kontrolowanie bieżącej działalności Fundacji,
- nadzór nad działalnością Fundacji,
- ocena pracy Zarządu, zatwierdzanie sprawozdań Fundacji, corocznych sprawozdań finansowych i udzielenie członkom Zarządu absolutorium.

Rada Nadzorcza składa się z trzech do sześciu członków w tym Fundatora. Członków pierwszego składu Rady Nadzorczej powołuje Fundator a pozostałych członków, w miejsce tych, którzy przestali pełnić swoją funkcję powołuje swą decyzją Rada Nadzorcza.

Członkostwo w Radzie Nadzorczej ustaje w przypadku pisemnej rezygnacji lub śmierci członka Rady. Nie można łączyć członkostwa w Radzie Nadzorczej Fundacji z pełnieniem funkcji w Zarządzie Fundacji lub ze stosunkiem pracy w Fundacji. Rada Nadzorcza Fundacji ze swego grona wybiera Przewodniczącego Rady, który kieruje jej pracami oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Rada Fundacji podejmuje decyzje w formie uchwał - zwykłą większością głosów przy obecności przynajmniej połowy składu, w razie równej liczby głosów decyzje podejmuje Przewodniczący.

Kontrolującym przedstawiono Uchwałę Fundatora Fundacji Jakuba Błaszczkowskiego „Ludzki Gest” w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej Fundacji z 29 grudnia 2017 r. tj.:

- xxx,
- xxx,
- xxx.

Ponadto przedłożono oświadczenia członków Rady Nadzorczej Fundacji m.in. o niekaralności, braku pokrewieństwa, powinowactwa z członkami Zarządu.

1.3.2. Zarząd Fundacji.

Na podstawie zapisu § 22-23 statutu Zarząd składa się z dwóch do pięciu osób, powoływanych przez Radę Nadzorczą Fundacji na czas nieokreślony, w tym Prezesa.

Do kompetencji Zarządu należy m.in.:

- kierowanie bieżącą działalnością Fundacji,
- sporządzanie planów pracy i budżetu,
- sprawowanie zarządu nad majątkiem Fundacji,
- zmiana statutu na wniosek Rady Nadzorczej Fundacji.

Członkostwo w Zarządzie ustaje na skutek:

- złożenia pisemnej rezygnacji na ręce Rady Nadzorczej Fundacji,
- utraty praw obywatelskich na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
- śmierci członka Zarządu,
- decyzji o odwołaniu członka Zarządu podjętej przez Radę Nadzorczą Fundacji.

Zarząd reprezentuje Fundację na zewnątrz. Każdy członek Zarządu działający samodzielnie uprawniony jest reprezentowania i składania woli w imieniu Fundacji oraz do składania wniosków i dokumentów do KRS. Członkowie Zarządu Fundacji mogą otrzymywać wynagrodzenie z tytułu pełnienia obowiązków w zarządzie, a decyzję o przyznaniu i wysokości tego wynagrodzenia podejmuje Rada Nadzorcza Fundacji. Członkowie Zarządu mogą być zatrudniani w Fundacji w celu realizacji działań statutowych.

Kontrolującym przedłożono uchwałę fundatora Fundacji „Ludzki Gest” nr 1/2014 z 30 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru członków Zarządu oraz przedstawiono oświadczenia członków Zarządu z 29 grudnia 2017 r., że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, zgodnie z wymogami art. 20 ust. 1 pkt 5 ustawy. Ponadto członek Rady Nadzorczej oświadczyła, że członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Fundacji nie pobierają wynagrodzenia w związku z pełnieniem swoich funkcji.

[Dowód: akta kontroli str.33-43]

1.4. Pożyczki.

Na podstawie przedłożonego oświadczenia z 25 stycznia 2022 r. oraz stosownie do zapisów § 12 ust. 2 statutu w badanym okresie, Fundacja nie udzielała pożyczek lub zabezpieczenia zobowiązań majątkiem w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”.

Stwierdzono również, że § 12 statutu Fundacji zabrania:

- przekazywania majątku Fundacji na rzecz swoich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- wykorzystywania majątku Fundacji na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Fundacji,
- dokonywania zakupów towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe,
- zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie Fundacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

[Dowód: akta kontroli str.44]

2. Prowadzenie odpłatnej działalności pożytku publicznego.

Zgodnie z § 17 ust. 2 statutu, Fundacja prowadzi działalność odpłatną w zakresie m.in.:

- organizacji i dofinansowania obozów sportowych dla dzieci szczególnie uzdolnionych w zakresie sportu nie mogących realizować swoich przedsięwzięć z uwagi na niedostatek środków finansowych,
- kupna sprzętu sportowego dla dzieci szczególnie uzdolnionych w zakresie sportu nie mogących realizować swoich przedsięwzięć z uwagi na niedostatek środków finansowych,
- dofinansowania kupna sprzętu sportowego dla dzieci szczególnie uzdolnionych w zakresie sportu nie mogących realizować swoich przedsięwzięć z uwagi na niedostatek środków finansowych
- pomocy rzeczowej i finansowej na rzecz osób szczególnie uzdolnionych, nie mogących realizować swoich przedsięwzięć z uwagi na niedostatek środków finansowych ,
- organizacji kwest pieniędzy,
- organizacji festiwali, festynów, konkursów oraz innych imprez publicznych,

- udzielaniu stypendiów i nagród,
- dofinansowania imprez o charakterze sportowym i kulturalnym,
- organizacji spotkań, koncertów, sympozjów, kursów, konkursów, wystaw, wernisaży, imprez sportowych oraz aukcji.

2.1. Księgi rachunkowe Fundacji.

W okresie objętym kontrolą księgi rachunkowe Fundacji były prowadzone przez xxx- członka Rady Nadzorczej. Kontrolującym przedłożono oświadczenie z 25 stycznia 2022 r., że księga rachunkowa Fundacji jest prowadzona przez ww. Panią nieodpłatnie w ramach wolontariatu. Dokumentacja rachunkowa zgodnie ze zgłoszeniem identyfikacyjnym w zakresie danych uzupełniających NIP-8, przechowywana jest w pod adresem xxx.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych Fundacji w badanym okresie używano programu komputerowego firmy xxx.

Kontrolującym przedstawiono Zarządzenie Prezesa Fundacji Jakuba Błaszczkowskiego „Ludzki Gest:” z 2 stycznia 2015 r. w sprawie dokumentacji, przyjętych zasad (polityki rachunkowości) obowiązujących w Fundacji.

Ustalono, że w przedmiotowym dokumencie opisano stosowane przez Fundację zasady (politykę) rachunkowości w zakresie m.in.:

- roku obrotowego i okresów sprawozdawczych,
- zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- zasad inwentaryzacji posiadanego majątku,
- opisu systemu przetwarzania danych przy wykorzystaniu komputera oraz system zabezpieczenia dokumentów i ochrony danych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w obowiązującej polityce rachunkowości Fundacji brakuje zał. nr 1 dotyczącego wykazu kont księgi głównej i planu kont oraz nie zawarto zasad klasyfikacji zdarzeń, czym naruszono art. 10 ust. 1 pkt 3 tiret a ustawy o rachunkowości. Ponadto przywołane są nieaktualne podstawy prawne oraz w nazewnictwie podaje się nazwy: Fundacja lub Stowarzyszenie.

W trakcie trwania kontroli przedłożono brakujący załącznik nr 1 do polityki rachunkowości oraz wyjaśnienie członka Rady Nadzorczej w którym podano, że cyt. *W odpowiedzi o nieprzyjęciu zasad klasyfikacji zdarzeń, które są wymagane na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 tiret a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, informuję, że jest to przeoczenie, które zostanie w najbliższym czasie uzupełnione.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że obowiązek aktualizowania polityki rachunkowości spoczywa na Zarządzie, co wynika z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na podstawie zakładowego planu kont stanowiącego załącznik nr 1 do polityki rachunkowości stwierdzono, że dokonano rachunkowego wyodrębnienia działalności nieodpłatnej, odpłatnej i gospodarczej w stopniu umożliwiającym określenie kosztów, przychodów i wyników każdej z tych działalności, wypełniając dyspozycję art. 10 ust. 1 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str.45-60]

2.2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej.

Członek Rady Nadzorczej na potrzeby kontroli przygotowała zestawienie dot. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu

statutowej działalności odpłatnej za rok 2020, w celu zweryfikowania warunku określonego w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Z analizy dokumentu wynika, że Fundacja w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. nie wypłaciła wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej.

[Dowód: akta kontroli str.61]

2.3. Przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że przychody dotyczące działalności odpłatnej, ujmowano na koncie 704-000-00-00-0000 pn. Przychody – Świąteczne Granie z Kubą – 2019.

W 2020 roku zaewidencjonowano na ww. koncie środki w łącznej wysokości 95 360,00 zł (faktura nr 01/01/2020 z 7 stycznia 2020 na kwotę 88 840,00 zł i 02/01/2019 z 7 stycznia 2020 r. na kwotę 6 520,00 zł) za dokonaną sprzedaż biletów wstępu na imprezę (bilet – cegiełka), która odbyła się 28 grudnia 2019 r.

Według złożonej informacji przez członka Rady Nadzorczej, impreza została zorganizowana w ramach sfery zadań publicznych, która została określona w art. 4 ust. 1 pkt 15 ustawy, tj. działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wydarzenie to wpisywało się w rodzaj działań, poprzez które realizowany jest cel Fundacji, tj. organizacja imprez i wydarzeń, m.in. sportowych, o charakterze promocyjnym, informacyjnym, w ramach kampanii społecznych, plenerowych, masowych, publicznych i innych (§ 8 litera c statutu Fundacji) i zostało poprowadzone jako działalność odpłatna, na co zezwala § 17 ust. 2 statutu Fundacji pn. Organizowanie festiwali, festynów, konkursów oraz innych imprez publicznych (PKD 93.29.Z).

Analiza materiałów źródłowych (faktur, wyciągów bankowych roku 2020) wykazała następujące nieprawidłowości:

- a) brak stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz brak podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, co narusza zapisy art. 21 ust.1 pkt 6 ustawy o rachunkowości oraz Rozdziału II pkt 4 tiret f Zarządzenia Prezesa Fundacji Jakuba Błaszczkowskiego „Ludzki Gest” z 2 stycznia 2015 r. w sprawie dokumentacji, przyjętych zasad (polityki rachunkowości) obowiązujących w Fundacji,
- b) ujęcia przychodu dotyczącego roku 2019 w księgach roku 2020, co narusza art. 6 ust. 2 ustawy o rachunkowości, według którego dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane będą koszty lub przychody dot. przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy.

Członek Rady Nadzorczej wyjaśniła, że cyt. (...)

Ad a) obieg dokumentów w Fundacji w 2020 roku odbywał się w ten sposób, że członek Zarządu Fundacji Pan xxx, jako jedyny odpowiedzialny i umocowany do zapłat zobowiązań Fundacji po otrzymaniu dokumentów księgowych od osoby obsługującej sekretariat Fundacji (wszystko drogą mailową), weryfikował ich zasadność, a następnie dokonywał ich płatności. Po dokonaniu zapłaty dokumenty były przekazywane do księgowania. Wobec faktu, że w 2020 r. Pan xxx był nieobecny w siedzibie Fundacji (...), a od marca zaczęła się pandemia, więc nie było fizycznej możliwości księgowania operacji gospodarczych metodą memoriałową, a jedynie metodą kasową pod datą przelewów za określone operacje gospodarcze (...).

Ad b) dokumenty zostały wystawione w styczniu 2020 roku, ale ja⁵ je otrzymałam z opóźnieniem (w miesiącu marcu), kiedy już były zamknięte księgi rachunkowe roku 2019. Wyjaśnienia zostały przyjęte.

Ponadto stwierdzono niezgodność danych pomiędzy rachunkiem zysków i strat za rok 2020 (dalej: RZiS), a ewidencją księgową, tj. w wierszu:

- przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w RZiS wpisano wartość 616 979,17 zł, natomiast z ewidencji wynika kwota 521 619,17 zł,
- przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego w RZiS wpisano wartość 0,00 zł, natomiast z ewidencji księgowej wynika kwota 95 360,00 zł.

Członek Rady Nadzorczej wyjaśniła, że cyt. W rachunku zysków i strat za rok 2020 przychody za sprzedane bilety wstępu na imprezę oraz darowizny przekazane przez uczestników imprezy Świąteczne granie z Kubą ujęte zostały jako przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, ponieważ w 2020 roku nie było żadnej odpłatnej działalności pożytku publicznego i mając świadomość, że są to przychody z poprzedniego roku zsumowałam je z przychodami z działalności nieodpłatnej. Ponadto powyższa kwota zawierała przychody za sprzedaż biletów wstępu na imprezę, a także dobrowolne darowizny na rzecz Fundacji.

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem. Dane prezentowane w RZiS powinny bezwarunkowo odzwierciedlać dane z ewidencji księgowej, gdyż m.in. na jego podstawie dokonywana jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej.

Kontrolujące stwierdziły, że zaewidencjonowane przychody w ramach działalności odpłatnej były prowadzone w odniesieniu do realizacji celów ze sfery działań publicznych ustalonych w statucie Fundacji.

[Dowód: akta kontroli str. 62-68]

2.4. Koszty z działalności odpłatnej pożytku publicznego.

Ustalono, że ewidencję kosztów prowadzono w układzie kalkulacyjnym na kontach zespołu 5, według typów działalności i ich rozliczenie. W okresie objętym kontrolą na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że Fundacja nie poniosła kosztów w ramach działalności odpłatnej.

W celu zweryfikowania poprawności kwalifikowania kosztów do odpowiedniego typu działalności, sprawdzono zaksięgowane w I kw. 2020 r. koszty w wysokości ogółem 643 683,48 zł (tj. 88,04% w stosunku do całości zaksięgowanych kosztów w 2020 r.):

- 501-001-00-00-0000 pn. Wsparcie rzeczowo-finansowe dla dzieci w wysokości 132 486,40 zł,
- 501-002-00-00-0000 pn. Wsparcie koronawirus w wysokości 500 456,25 zł,
- 550-002-00-00-0000 pn. Usługi obce w wysokości 204,83 zł,
- 550-004-00-00-0000 pn. Wynagrodzenia oraz ubezpieczenia i inne w wysokości 10 515,00 zł,
- 550-007-00-00-0000 pn. Usługi bankowe w wysokości 21,00 zł.

Ustalono, że koszty zaksięgowane na kontach:

- 501 (...) dotyczyły działalności nieodpłatnej związanej z przekazywaniem darowizn dla osób potrzebujących, innych Fundacji oraz zakupiono maseczki na potrzeby szpitali,

⁵ Członek Rady Nadzorczej udzielająca wyjaśnień, prowadzi również księgę rachunkową Fundacji.

- 550 (...) dotyczyły działalności administracyjnej Fundacji i zostały poniesione na: opłatę za telefon, wynagrodzenie osoby zatrudnionej na umowę zlecenie i zapłatę prowizji bankowej.

W ramach badanej próby nie stwierdzono kosztów dot. działalności odpłatnej.

2.5. Wynik z działalności odpłatnej pożytku publicznego.

Działalność odpłatną prowadzi się w organizacji za pobranym wynagrodzeniem (art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy). Ustawodawca ustalił jednak warunki, które należy zachować, by działalność odpłatna nie kwalifikowała się jako działalność gospodarcza. Jednym z tych warunków według art. 9 ust. 1 pkt 1 jest: wynagrodzenie, jakie organizacja uzyskuje z tytułu prowadzonej działalności odpłatnej, nie może w odniesieniu do działalności danego rodzaju być wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności. W związku z powyższym dokonano analizy kosztów i przychodów wydarzenia pn. Świąteczne Granie z Kubą 2019.

Ustalono, że impreza dobroczynna poprowadzona w ramach działalności odpłatnej pożytku publicznego (opisana w pkt 2.3 przedmiotowego dokumentu) odbyła się w roku 2019, dlatego też podczas trwania kontroli poproszono również o ewidencję księgową prezentującą przychody i koszty roku 2019, w celu całościowego rozliczenia zadania.

Rok	Nr konta	Nazwa konta	Przychody z działalności odpłatnej w zł	Koszty z działalności odpłatnej w zł	Wynik na działalność odpłatnej w zł
2019	506-001-00-00-0000	Zużycie materiałów- Świąteczne granie z Kubą	0,00	24 517,99	
2019	506-003-00-00-0000	Pozostałe koszty- Świąteczne granie z Kubą	0,00	131 549,01	
2019	506-004-00-00-0000	Wynagrodzenia	0,00	4 000,00	
2019	704-000-00-00-0000	Przychody Świąteczne Granie z Kubą - 2019	160 120,00	0,00	
2019	OGÓŁEM		160 120,00	160 067,00	53,00
2020	704-000-00-00-0000	Przychody Świąteczne Granie z Kubą - 2019	95 360,00	0,00	
2020	OGÓŁEM		95 360,00	0,00	95 360,00

Z analizy danych ujętych w tabeli wynika, że Fundacja w związku ze zorganizowanym wydarzeniem uzyskała nadwyżkę przychodów nad kosztami w roku 2019 w wysokości 53,00 zł oraz w roku 2020 w wysokości 95 360,00 zł, co oznacza, że jednostka pobrała wyższą opłatę od uczestników imprezy niż wynikało z poniesionych kosztów, czyli wypracowała dochód.

Ponadto z oświadczenia członka Rady Nadzorczej wynika, że Fundacja nie mogła dokonać kalkulacji kosztów i przychodów, ponieważ nie wiadomo było ile osób będzie w niej uczestniczyło. Natomiast priorytetowym celem imprezy było pozyskanie jak najwyższej kwoty środków pieniężnych na cele statutowe, poprzez sprzedaż m.in. biletów cegiełek. Dane zaprezentowane w tabeli potwierdzają przyjęte założenie Zarządu Fundacji.

W związku z powyższym kontrolujące stwierdziły, że Fundacja nie dotrzymała warunku, który należy zachować, by działalność odpłatna nie kwalifikowała się jako działalność gospodarcza. Uzyskany dochód (czyli nadwyżka przychodów nad kosztami) z tytułu prowadzonej działalności odpłatnej w odniesieniu do działalności związanej z organizacją festiwali, festynów, konkursów oraz innych imprez publicznych (PKD 93.29.Z) stanowi, że ww. działalność jest działalnością gospodarczą, gdyż wypełnia dyspozycję art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Członek Rady Nadzorczej w złożonym wyjaśnieniu potwierdziła, że cyt. *W związku z uzyskaniem w roku 2020 dodatniego wyniku na działalności odpłatnej w wysokości 95 360,00 zł, przyznaję, że zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy w tej sytuacji działalność odpłatna powinna być zakwalifikowana jako działalność gospodarcza, aczkolwiek nie zmienia to faktu, że wszelkie dochody Fundacji są przeznaczane na działalność statutową.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód: akta kontroli str.69-71,68]

3. Sprawozdanie finansowe i merytoryczne Fundacji.

Kontrola wykazała, że Fundacja zamieściła 23 lipca 2021 r. sprawozdanie finansowe i merytoryczne za 2020 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności, zgodnie z przepisem § 2 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 17 maja 2021 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2021⁶.

W trakcie trwania kontroli Fundacja zamieściła roczne sprawozdanie merytoryczne oraz finansowe za 2020 rok na swojej stronie internetowej do wiadomości publicznej, tym samym został spełniony warunek określony w art. 23 ust. 2a ustawy.

[Dowód: akta kontroli str.72-81]

3.1. Sprawozdanie finansowe.

Ustalono, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone i potwierdzone podpisem zaufanym 23 marca 2021 r. na załączniku nr 6⁷ przeznaczonym m.in. dla fundacji, czym wypełniono dyspozycję art. 46 ust. 5 pkt 6 i 47 ust. 4 pkt 6, 48 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 23 ust. 2 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 82-90]

Na podstawie RZiS ustalono, że Fundacja osiągnęła w 2020 r. przychód ogółem w wysokości 722 207,92 zł oraz koszty ogółem w wysokości 731 099,58 zł. Kwoty mają odzwierciedlenie w ewidencji księgowej. Działalność Fundacji zamknęła się stratą, która wyniosła 8 891,66 zł. Kwota ta pokrywa się z danymi zawartymi w ewidencji księgowej na koncie 860 pn. wynik finansowy.

Kontrola ustaliła, że sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej Fundacji Jakuba Błaszczkowskiego „Ludzki Gest” nr 2/2021 r. z 7 lipca 2021 r. oraz podjęto uchwałę w sprawie pokrycia wyniku finansowego netto tj. stratę za rok 2020 r. pokryto z funduszu statutowego Fundacji.

Analiza danych ujętych w sprawozdaniu finansowym, wykazała rozbieżności pomiędzy ewidencją księgową, a kwotami ujętymi w RZiS w wierszu:

⁶ Dz.U. 2021, poz. 917.

⁷ Załącznik nr 6 do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

- przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego wpisano wartość 616 979,17 zł, natomiast z ewidencji księgowej wynika kwota 521 619,17 zł,
- przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego wpisano wartość 0,00 zł, natomiast z ewidencji księgowej wynika kwota 95 360,00 zł.

Zagadnienie zostało opisane w pkt 2.3 przedmiotowego dokumentu. Stwierdzone nieprawidłowości mają wpływ na dane ujęte w sprawozdaniu merytorycznym, co zostało opisane w pkt 3.2 tego dokumentu.

Ustalono, że Fundacja nie spełniała warunków określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2018 r. *w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego*⁸, które zobowiązuje organizacje pożytku publicznego do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta.

3.2. Sprawozdanie merytoryczne.

Ustalono, że roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2020 r. zostało sporządzone zgodnie ze wzorem wskazanym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego⁹.

Stwierdzono, że dane ujęte w przedmiotowym sprawozdaniu:

- w dziale III, rozdziale 1.1 tiret a i b przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego oraz odpłatnej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego nie wynikają z przedłożonej ewidencji księgowej.
Wskazana nieprawidłowość jest konsekwencją, błędnie przyjętych założeń przez księgową podczas sporządzania RZiS, co zostało opisane w pkt 2.3. przedmiotowego dokumentu.
Nieprawidłowo sporządzony RZiS wpłynął również na dane ujęte w dziale III, rozdziale 5.1, 5.2, tj.:
 - wynik działalności nieodpłatnej pożytku publicznego jest -10 082,31 zł, powinno być -105 442,31 zł,
 - wynik na działalności odpłatnej pożytku publicznego jest 0,00 zł powinno być 95 360,00 zł,
- w dziale III, rozdziale 2.3 darowizny od osób fizycznych i darowizny od osób prawnych nie wynikają z przedłożonej ewidencji księgowej.
W tej sprawie wyjaśnienie złożyła członek Rady Nadzorczej podając, że cyt.(...) *W odpowiedzi o wyjaśnienie na jakiej podstawie ustalono dane w rocznym sprawozdaniu merytorycznym za 2020 rok w pozycji Dział III rozdział 2.3 darowizny od osób fizycznych i darowizny od osób prawnych informuję, że dane liczbowe są pozyskiwane bezpośrednio z wyciągów bankowych.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód: akta kontroli str. 91-93]

⁸ Dz. U. 2018 r., poz. 2148.

⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 2061.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieposiadanie kompletnej i aktualnej polityki rachunkowości. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie Zarządu Fundacji, skutkiem naruszenie przepisów ustawy o rachunkowości.
2. Ujęcie dowodu w księgach rachunkowych bez stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania. Przyczyną nieprawidłowości było niedostosowanie przez Zarząd, procedur obowiązujących w Fundacji do zaistniałej w roku 2020 sytuacji epidemicznej. Natomiast skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
3. Ujęcie przychodu z 2019 roku w księgach 2020 roku. Przyczyną nieprawidłowości było nieprzekazanie przez Zarząd dokumentów księgowych do osoby prowadzącej księgi rachunkowe z powodu pandemii. Skutkiem nieprawidłowości było wykazanie niewłaściwej kwoty przychodów w roku 2020 oraz naruszenie ustawy o rachunkowości.
4. Podanie w RZiS danych niezgodnych z ewidencją księgową. Przyczyną nieprawidłowości była błędna kwalifikacja źródła przychodu przez osobę prowadzącą księgi rachunkowe. Skutkiem nieprawidłowości było zniekształcenie danych ujętych w sprawozdaniu finansowym i merytorycznym.
5. Zakwalifikowanie zorganizowanego wydarzenia do działalności odpłatnej zamiast do gospodarczej. Przyczyną nieprawidłowości było niesporządzenie przez Zarząd Fundacji kalkulacji kosztów i przychodów imprezy, natomiast skutkiem było naruszenie ustawy w zakresie prowadzenia działalności odpłatnej.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do protokołu z kontroli i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie dotyczy.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, należy:

- 1) dostosować politykę rachunkowości do obowiązujących przepisów prawa,
- 2) do ksiąg rachunkowych wprowadzać dowody księgowe, które będą zawierały stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowane poprzez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia (dekretacji) i podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania,
- 3) podjąć działania mające na celu terminowe przekazywanie dowodów księgowych do osoby prowadzącej księgi rachunkowe,
- 4) wprowadzać do ksiąg rachunkowych każde zdarzenie, które nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym,
- 5) wykazywać w rocznym sprawozdaniu merytorycznym i finansowym dane zgodne ze stanem faktycznym i wynikające z ewidencji księgowej.

Ponadto na podstawie art. 9 ust. 1a ustawy, **wzywam Fundację do złożenia wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców** w odniesieniu do działalności związanej z organizacją festiwalu, festynów, konkursów oraz innych imprez publicznych (PKD 93.29.Z) ponieważ, ww. działalność wypełnia dyspozycję art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Wpis należy dokonać w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania, tj. od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie § 20 ust. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego¹⁰, w związku z art. 32 ustawy, członek organu zarządzającego lub osoba przez niego upoważniona, której przekazano wystąpienie pokontrolne, w terminie określonym w wystąpieniu jest zobowiązany poinformować wojewodę o sposobie usunięcia uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. W związku z powyższym oczekuję, w terminie **30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji **o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych (wraz z dowodami potwierdzającymi wykonanie zaleceń, m.in. aktualna polityka rachunkowości, złożony wniosek do właściwego sądu rejestrowego)**, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 2054.